

Förebygga och upptäcka våldsbejakande extremism - reflektionsövningar

från "Våldsbejakande extremism - ett utbildningsmaterial
för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna"

December 2020

Innan du använder presentationen

Ladda ner här:

<https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/vald-och-brott/valdsbejakande-extremism/>

”Våldsbejakande extremism - ett utbildningsmaterial för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna”

”Våldsbejakande extremism - stöd för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna”

Definition

Barn och unga vuxna

Med *barn* avses varje människa under 18 år, enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.

Motsvarande definition av barn återfinns i 1 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Med *unga vuxna* avses i detta material individer i åldern 18-25 år.

Innan du börjar - reflektion

Är det något som skiljer våldsbejakande extremism från andra destruktiva miljöer?

Tycker du att det är skillnad på att utreda barn och unga vuxna när det gäller det här området jämfört med exempelvis missbruk, kriminalitet, familjeproblem, svårigheter i skolan med mera? Vad är det i så fall?

Skriv gärna ned dina uppfattningar och ha dem som stöd när du arbetar med övningarna.

Förebygga och upptäcka

Förebygga och upptäcka

När kan ett barns eller en ung vuxens aktiviteter bli en fråga för socialtjänsten?

Det är inte personens åsikter som ska kunna leda till insatser från socialtjänsten, utan de behov av skydd och stöd som kan följa av att man deltar i våldsbejakande extremism.

Reflektion:

Reflektera kring skillnaden mellan åsikt och handling – i vilket skede kan socialtjänsten behöva ingripa?

Propaganda

Propaganda är budskap som är medvetet utformade i syfte att påverka mottagarens uppfattningar, åsikter eller beteende i en viss riktning. Många extremistiska miljöer använder propaganda i sin kommunikation.

Propaganda från våldsbejakande extremistiska rörelser handlar om att vinna anhängare till den egna rörelsen, och påverka individer i riktning mot eget våldsutövande, eller stöd för andras våldsutövande.

Propagandan sprids på många olika sätt: till exempel flygblad på stan, i sociala medier via bilder, film, musik och diskussionsforum.

Propaganda - reflektion

Hur hanterar du själv i din yrkesroll någon som uttrycker våldsbejakande extrema åsikter?

Vad gör du om det är ett barn, en ung vuxen eller en förälder som uttrycker våldsbejakande extrema åsikter?

Finns det risk att åsikter övergår till handling eller att någon annan påverkas av åsikterna och handlar efter det?

Går det att upptäcka om någon är på väg in i våldsbejakande extremism?

Gemensamt för många som söker sig till våldsbejakande extremistiska miljöer är upplevelsen av utanförskap.

Det kan handla om en känsla att inte passa in i skolan, i arbetslivet, i den lokala omgivningen eller känna att man inte passar in i eller är en del av samhället. Personerna kan ha svårt att knyta relationer med omgivningen.

Går det att upptäcka om någon är på väg in i våldsbejakande extremism?

En del upplever sig marginaliserade och diskriminerade som individer eller som grupp av samhället . Det är i extremistmiljöer som de kan känna att de kan få bekräftelse och stöd för sina tankar och känslor.

Reflektion:

Har du själv i din yrkesroll erfarenhet av individer som upplevt sin omvärld på detta sätt?

Har du på något sätt behövt hantera detta? Vad gjorde du?

Om du inte har erfarenhet av detta, hur tänker du kring att få ett sådant ärende på ditt bord?

Vad kan du göra om du får kännedom om en brottslig handling?

Fråga: Jag har fått veta att ett barn på 15 år har använt sig av hot och våld och begått brott som troligen är hatbrott. Vad kan jag göra? Får jag kontakta polisen?

Svar: Om brotten riktades sig mot ett barn under 18 år kan man lämna uppgifter till polisen om vissa brott, till exempel misshandel och olaga hot. Detta enligt 10 kap 21 §, Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Om brotten riktade sig mot en vuxen (person över 18 år) krävs att det är ett brott där lägsta straffet är fängelse i ett år. Det gäller till exempel om våldet är att anse som grov misshandel. Detta enligt 10 kap 23 §, OSL.

Hur ser det ut i din kommun?

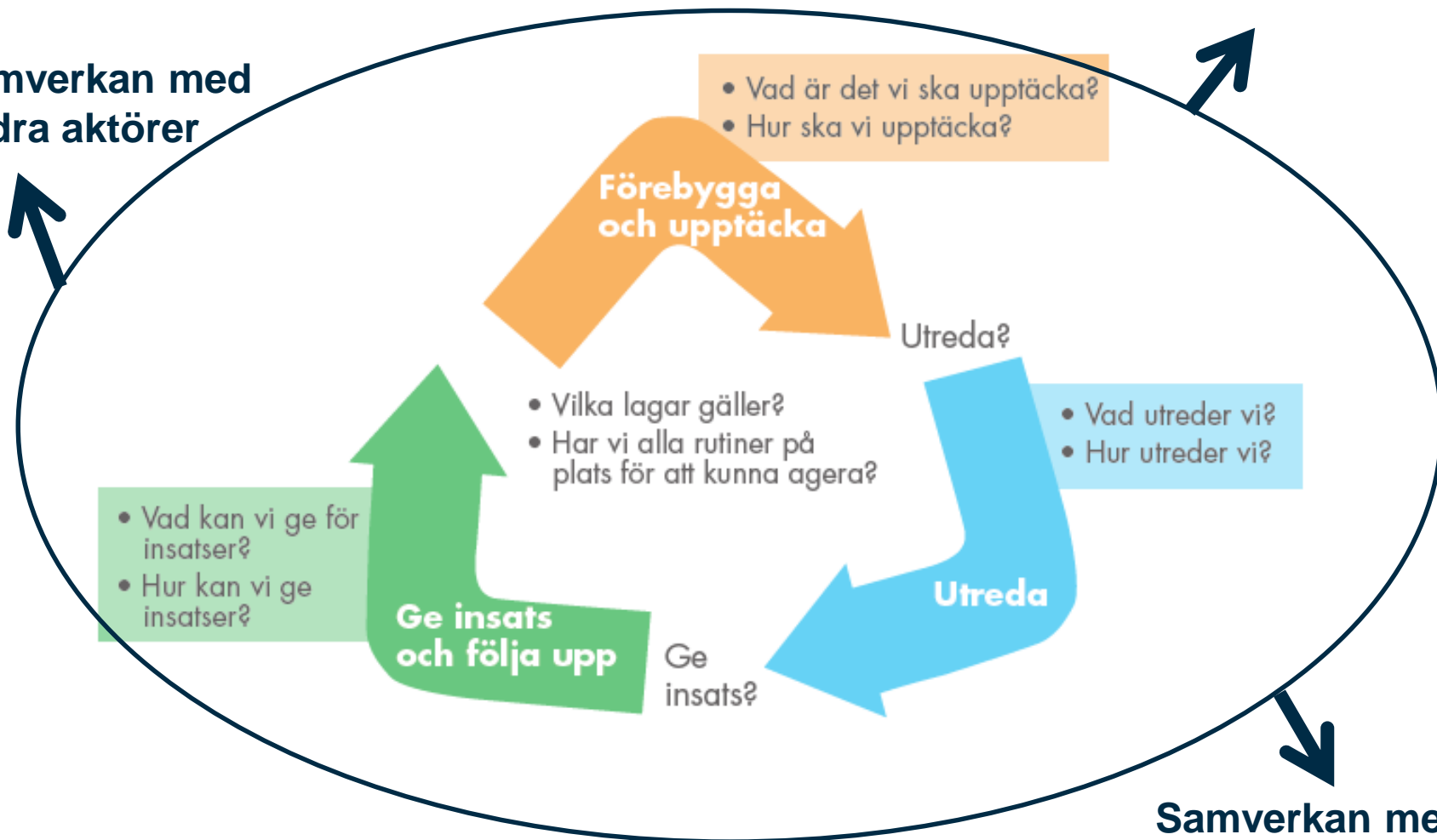
Hur arbetar socialtjänsten i din kommun med att upptäcka våldsbejakande extremism?

- Har ni någon metod eller handlingsplan som stöd för att fråga om involvering eller risk för involvering i våldsbejakande extremism?
- Känner ni till vilka grupperingar som är aktiva i närområdet?
- Finns det mötesplatser där barn och unga vuxna riskerar att rekryteras?
- Hur ofta gör ni en lägesbild?
- Finns något motsvarande för att ta reda på involvering eller risk för involvering i kriminalitet? Går det i så fall att använda även för våldsbejakande extremism?

Samverka i alla steg

Samverkan med andra aktörer

Samverkan med andra aktörer

Samverkan med andra aktörer

Hur ser det ut i din kommun?

- Vilka samverkar socialtjänsten i din kommun med för att upptäcka våldsbejakande extremism?
- Har ni tydliga rutiner för hur ni samverkar?
- Vet alla vad de ska göra och vilken roll deras organisation har i arbetet med att förebygga och upptäcka våldsbejakande extremism?
- Vilka framgångsfaktorer för samverkan har ni erfarenhet av?
- Finns det brister i eller hinder för samverkan som ni kan arbeta bort? Hur gör ni det?

Vad händer nu?

- Hur arbetar vi i vår kommun med att **förebygga och upptäcka** våldsbejakande extremism?
- Vem gör vad?
- Hur ska vi göra det?
- När ska vi göra det?

**Mer information finns på:
<https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/vald-och-brott/valdsbejakande-extremism/>**